

Aleksandra Majewska, Dzieci, młodzież i alkoholizm rodziców

ŚRODOWISKO I WYCHOWANIE

ZBIÓR ROZPRAW Z PEDAGOGIKI SPOŁECZNEJ

WROCLAW — WARSZAWA — KRAKÓW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLINSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK
1963

SPIS TREŚCI

	Str.
Wstęp	
Ryszard Wroczyński, O strukturze procesów wychowawczych	9
Aleksandra Majewska, Dzieci, młodzież i alkoholizm rodziców	26
Helena Izdebska, Niepowodzenia szkolne a losy młodzieży (z badań w warszawskich szkołach dla pracujących)	96
Kazimierz Sobkowicz, Społeczne źródła opóźnień szkolnych mło- dzieży przerośniętej	159
Teresa Kukołowiczowa, Szkoła na tle nowo powstającej dzielnicy wielkiego miasta przemysłowego	172
Edward Mazurkiewicz, Absolwenci szkoły zawodowej i ich losy. (Z badań społecznych drogi młodzieży do zawodu).	185
Bogumił Frelik, Kursy przygotowawcze i studia przygotowawcze do szkół wyższych w Polsce	235
Tadeusz Wujek, Czas wolny młodzieży szkolnej i jego uwarunkowania	254
Zofia Chudzińska, Wolny czas mieszkańców hotelu robotniczego	312
Zofia Giereluk, Powsin jako ośrodek wczasów świątecznych	335

W rok później miałam już stały zespół liczący 34 osoby, złożony z 6 lekarzy, 5 absolwentów Akademii Medycznej, 2 pielęgniarek, 3 słuchaczy Studium Nauczycielskiego, 3 psychologów, 6 nauczycieli, 1 robotnika, 1 socjologa, 2 pedagogów społecznych oraz 20-osobowy zespół pomocniczy, który stanowiły absolwentki szkoły pielęgniarstwa przy Akademii Medycznej w Łodzi. Ogółem w badaniach wzięły udział 54 osoby.

Ta liczna i o różnych specjalnościach grupa musiała być odpowiednio przygotowana do badań zespołowych. W ciągu 2 miesięcy (IX i X 1953) odbywały się zebrania w mniejszych grupach oraz ogólne całego zespołu.

Na zebraniach ogólnych omówiono tematy: 1. Alkoholizm jako choroba społeczna; 2. Rozwój psychiczny młodzieży; 3. Cel i metody podejmowanych badań; 4. Postawa badacza społecznego. Pogadanki połączone były ze zwiedzaniem. Uczestnicy obejrzeli też film pt. *Pętle* (reż. W. Hass). Wszyscy, prócz lekarzy i pielęgniarek, zwiedzili Poradnię Przeciwalkoholowa i Izbę Wytrzeźwień, część uczestników – oddział leczenia alkoholików w szpitalu psychiatrycznym w Kochanówce. W poradni lekarze zapoznali zwiedzających ze skutkami nalogowego alkoholizmu i metodami leczenia. W Izbie Wytrzeźwień omówiono przypadki alkoholizmu młodzieży. Tam też w późnych godzinach wieczornych zwiedzający asystowali przy badaniach i przyjęciach pijanych, których dowoziły patrole MO. Na oddziale alkoholików w Kochanówce zapoznano uczestników z lecznictwem zamkniętym.

Na zebraniach grupowych omówiono technikę wywiadu społecznego przedyskutowano formularze ankietowe, ustalono sposoby wypełniania kart lekarskich, prowadzenia notatek itd. Po przeprowadzeniu przez każdego uczestnika 3 wywiadów środowiskowych omówiono trudności wynikłe przy wypełnianiu kwestionariusza, uzupełniono dane ewidencyjne (np. daty pobytu delikwenta w Izbie).

Uczestnicy dzielili się wrażeniami. Omawiali trudniejsze przypadki, wspólnie szukali dróg do młodocianych „zagubionych”, zmieniających miejsce pobytu. Często w dyskusjach wracali do ostatniego wykładu – dotyczącego postawy badacza. Konfrontowali swoje spostrzeżenia, podkreślali ważność umiejętnego patrzenia, widzenia i słuchania, taktu i dyskrecji, uczciwości i sumienności w zapisywaniu odpowiedzi, ostrożności w interpretowaniu i wnioskowaniu, a w związku z tym – ogromną odpowiedzialność za każde słowo, za każde zdanie.

Z chwilą rozpoczęcia badań w rodzinach młodzieży z Izby Wytrzeźwień zmienił się stosunek naszych badaczy do sprawy wywiadów. Rzeczy, które początkowo wydawały się łatwe, z czasem okazały się trudniejsze, wymagające znajomości psychologii, dużej wnikliwości i intuicji. Kilka osób zrezygnowało z prowadzenia wywiadów, a jako przy czynę podawali: „Boję się tych chuliganów”, „Nie pójdę tam późnym

chyba
puszczanie
spór